

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
Центральноукраїнського
наукового ліцею
Кіровоградської обласної ради
протокол від 27.08.2025 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора
Центральноукраїнського
наукового ліцею
Кіровоградської обласної ради
наказ від 01.09.2025 № 100



Неля МАЗУР

ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАУКОВО-МЕТОДИЧНУ СЛУЖБУ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ЛІЦЕЮ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

1. Загальні положення

1.1. Науково-методична служба Центральноукраїнського наукового ліцею Кіровоградської обласної ради (далі Наукового ліцею) діє відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Статуту Ліцею та інших нормативно-правових актів у сфері освіти, орієнтується на гуманізацію процесу навчання і виховання в інтересах людини, суспільства та держави. Реалізує принципи державної політики в галузі освіти та забезпечує:

- досягнення здобувачем освіти установлених державою освітніх рівнів;
- побудову освітній процес на основі пріоритету загальнолюдських цінностей, життя та здоров'я людини, вільного розвитку особистості; виховання громадянськості, працьовитості, поваги до прав і свобод людини, любові до навколишньої природи, Батьківщини, родини;
- досягнення єдності загальнодержавного культурного й освітнього простору; захист і розвиток засобами освіти національних культур, регіональних культурних традицій та особливостей; відродження української культури, моральності, духовності;
- адаптацію закладу освіти до нових умов та особливостей розвитку учнів; побудову загальнодоступної освіти з урахуванням рівня сучасної педагогічної науки та творчої практики навчання й виховання;
- подальшу демократизацію управління освітній процес, закріплення державно-громадського характеру управління освітою.

1.2. Науково-методична служба передбачає формування й розвиток професійних якостей учителя, вихователя, класного керівника, підвищення їхньої професійної майстерності.

1.3. Організація науково-методичної діяльності у Ліцеї здійснюється з урахуванням чіткого розподілу повноважень, прав та обов'язків учасників освітнього процесу, соціального запиту на освітні послуги, особистісно зорієнтованого підходу у діяльності педагогів та використання кращих практик і досягнень педагогічної науки.

1. Мета та задачі

2.1. Метою діяльності науково-методичної служби є науково-методичне забезпечення освітнього процесу, спрямоване на підвищення його якості, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвиток їхньої професійної компетентності та інноваційної діяльності, зокрема шляхом:

- організації активної участі педагогічних працівників у плануванні, розробці та реалізації програм розвитку Наукового ліцею, впровадженні інновацій, дослідно-експериментальних проєктів, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу;
- сприяння підвищенню професійної компетентності, педагогічної майстерності й розвитку творчого потенціалу вчителів, вихователів, класних керівників, що забезпечує формування ключових компетентностей, розвиток особистості здобувачів освіти, їхнє самовизначення та самореалізацію.

2.2 Для реалізації мети та забезпечення якості освіти науково-методична служба Наукового ліцею виконує такі **завдання**:

- формує єдиний інформаційний простір науково-методичної діяльності та координує інформаційні потоки, пов'язані з управлінською, методичною та інноваційною роботою;
- організовує роботу зі створення, оновлення та удосконалення нормативно-правової бази, що регламентує діяльність Ліцею, зокрема у сфері внутрішнього забезпечення якості освіти;
- забезпечує педагогічних працівників актуальною інформацією про сучасні методики, освітні технології, системи моніторингу та діагностики якості освіти;
- сприяє використанню електронних ресурсів, цифрових платформ та інноваційних засобів навчання;
- організовує розроблення навчально-методичних матеріалів, узагальнення й поширення кращого педагогічного досвіду;
- підтримує участь педагогів у дослідно-експериментальних та інноваційних проєктах, спрямованих на підвищення якості освіти;
- сприяє розвитку педагогічної творчості, ініціативи та впровадженню компетентнісного підходу в освітній процес;
- здійснює моніторинг результатів навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти, проводить діагностику професійних потреб педагогічних працівників;
- забезпечує проведення атестаційних процедур, узагальнює результати та розробляє рекомендації для вдосконалення освітнього процесу;
- координує процеси підвищення кваліфікації педагогічних працівників, організовує їх участь у методичних об'єднаннях, тренінгах, семінарах, майстер-класах;
- створює умови для безперервного професійного розвитку педагогів, самоосвіти та впровадження результатів навчання в практику.

2. Зміст роботи

Зміст роботи науково-методичної служби Наукового ліцею спрямований на реалізацію її мети й завдань, забезпечення виконання навчального плану та Програми розвитку Ліцею відповідно до вимог сучасної освіти.

Він формується на основі:

- цілей і завдань Наукового ліцею та визначених перспектив його розвитку;
- вивчення й аналізу законодавства України, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, органів управління освітою, Статуту та локальних нормативних актів Ліцею;
- використання результатів моніторингу якості освіти, діагностичних досліджень щодо стану освітнього процесу, рівня навчальних досягнень і вихованості здобувачів освіти, їхнього розвитку та потреб, а також професійного зростання педагогічних працівників;
- впровадження досягнень педагогічної та психологічної науки, інноваційних технологій навчання й виховання, а також рекомендацій з інших галузей знань, що сприяють розвитку освітнього процесу;
- застосування сучасних методів, форм і засобів навчання й виховання, орієнтованих на формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

4. Структура й організація діяльності

4.1. Науково-методична служба – це професійний орган, що здійснює координацію та керівництво науково-методичною й науково-дослідною діяльністю педагогічного колективу Наукового ліцею. Вона є цілісною системою взаємопов'язаних методичних, інформаційних, аналітичних, діагностичних та інших підсистем, спрямованих на забезпечення якості освітнього процесу.

Як орган управління науково-методичною роботою Наукового ліцею, служба має чітку організаційну структуру, яка формується на добровільних засадах та відповідно до вимог чинного законодавства України й внутрішніх нормативних документів закладу спеціалізованої освіти наукового спрямування.



4.2. Форми науково-методичної роботи

Науково-методична робота в Науковому ліцеї здійснюється у групових, колективних та індивідуальних формах, що дозволяє комплексно забезпечувати професійний розвиток педагогів та підвищувати якість освітнього процесу.

До групових форм належать заходи, що проводяться в рамках невеликих професійних об'єднань педагогів, зокрема:

- Науково-методична рада;
- Предметні методичні комісії (ПМК).

Колективні форми об'єднують весь педагогічний колектив і спрямовані на узгодження стратегій та обмін досвідом:

- Педагогічна рада;
- Педагогічні читання.

Індивідуальні форми роботи спрямовані на особистісний та професійний розвиток окремого педагога:

- Методичні консультації;
- Педагогічне наставництво.

4.3. Науково-методична рада формується з адміністрації закладу, методистів, педагогічних працівників з науковим ступенем та/або вченим званням, керівників предметних методичних комісій, досвідчених учителів високої кваліфікації, класних керівників та інших педагогічних працівників, здатних до творчої та професійної діяльності.

Повноваження науково-методичної ради включають:

- розробку та експертизу концепцій нових освітніх курсів (обов'язкових та додаткових), навчальних програм, освітніх технологій і методик;
- інтеграцію нових навчальних програм у навчальний план закладу;
- обговорення, рецензування та використання матеріалів, підготовлених на засіданнях ради;
- аналіз ходу та результатів навчальної, виховної та інноваційної діяльності;
- прогнозування потреб у науково-методичному забезпеченні освітнього процесу;
- проведення аналізу результатів нововведень, ініційованих радою;
- організацію та корекцію стратегічних документів закладу в межах компетенції ради;
- керівництво науково-дослідницькою роботою педагогів та учнів;
- подання пропозицій щодо вдосконалення науково-методичної роботи закладу та діяльності ради;
- організацію роботи зі створення та збагачення банку даних про перспективні нововведення та інноваційні ідеї;
- встановлення та розвиток творчих зв'язків з аналогічними підрозділами інших освітніх закладів, закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами та окремими науковцями для підвищення ефективності роботи ради;

- розробку методичного інструментарію для оцінки ефективності впроваджених нововведень та результатів досліджень;
- схвалення річних планів роботи предметних методичних комісій та оцінку їх діяльності за попередній навчальний рік.

4.3. Предметні методичні комісії (ПМК)

Предметні методичні комісії (ПМК) створюються в закладі освіти з числа педагогічних працівників навчальних предметів або циклів предметів та видів виховної роботи (класних керівників, вихователів).

Форми роботи комісій можуть бути колективними та індивідуальними з їх оптимальним поєднанням. Діяльність ПМК спрямована на вдосконалення та практичне вирішення проблем викладання навчальних предметів, інтегрованих курсів, факультативів, міжпредметних зв'язків, а також на вироблення єдиних педагогічних вимог до реалізації Державного стандарту освіти. В межах комісії можуть створюватися динамічні (творчі, проблемні, робочі) групи короткочасного або тривалого терміну роботи.

Повноваження предметних методичних комісій:

- забезпечення своєчасного вивчення нормативних документів та виконання вимог щодо навчання і виховання учнів;
- підвищення рівня загальнодидактичної та методичної підготовки педагогів для організації освітнього процесу;
- обмін досвідом успішної педагогічної діяльності в межах комісії та поза її межами;
- виявлення та впровадження нових підходів до організації освітньої та виховної роботи;
- створення умов для самоосвіти педагогів, організація та керівництво їх творчою діяльністю, залучення до участі в професійних конкурсах і турнірах;
- обговорення та погодження навчальних планів і календарно-тематичного планування на навчальний рік;
- підготовка та проведення олімпіад з базових дисциплін, конкурсів і захистів науково-дослідницьких робіт, турнірів юних науковців;
- організація педагогічних експериментів з методики навчання та виховання, впровадження їх результатів у освітній процес.

Загальний контроль за роботою ПМК здійснює заступник директора з навчальної роботи. Безпосереднє керівництво комісією здійснює голова ПМК, який обирається з числа педагогічних працівників закладу з вищою кваліфікаційною категорією та стажем роботи за фахом не менше 5 років. Голова ПМК складає план роботи на навчальний рік і звітує про його виконання на засіданні науково-методичної ради.

4.4. Колективні форми роботи

Колективні форми роботи організовуються та проводяться за участю всього педагогічного колективу в рамках педагогічної ради або педагогічних читань.

Проведення таких заходів передбачає активну участь педагогів в обговоренні та прийнятті рішень, зокрема:

1. розробка та експертиза концепцій нових освітніх курсів (обов'язкових та додаткових), відповідних навчальних програм, освітніх технологій і методик;
2. інтеграція нових навчальних програм у навчальний план закладу;
3. інші питання, що потребують колективного обговорення та ухвалення рішень.

4.5. Індивідуальні форми роботи

Індивідуальні форми роботи передбачають особисту співпрацю досвідченого педагога-предметника з молодим або малодосвідченим педагогом у таких формах:

- методичні консультації;
- педагогічна інтернатура;
- робота над науково-методичною проблемою;
- співбесіди;
- самоосвіта та інші форми професійного розвитку.

Зазвичай така робота організовується в рамках предметної методичної комісії та здійснюється між керівником або досвідченим наставником і молодим спеціалістом.

5. Прикінцеві положення

Науково-методична робота є засобом формування творчої особистості педагога та підтримки професійної діяльності. Вона забезпечує розвиток педагогічної системи освітньої та наукової роботи вчителя, у рамках якої він виступає фасилітатором (помічником) у дослідницькій діяльності ліцеїстів, виконуючи такі функції:

- філософа, який демонструє глибину та красу проблеми у всіх її аспектах;
- психолога, що забезпечує психологічну підготовку ліцеїстів, розвиток пізнавального інтересу та творчої мотивації;
- організатора, який сприяє формуванню методологічної основи та системи наукової організації діяльності учнів;
- координатора, що включає ліцеїстів у визначення методологічної характеристики дослідження та виконання програми творчої діяльності;
- експерта, який забезпечує об'єктивну самооцінку та оцінку результатів дослідницької роботи ліцеїстів;
- консультанта, що сприяє визначенню змісту навчання, самоосвіти та особистого самовдосконалення учнів.

Науково-методична робота вчителя сприяє вдосконаленню педагогічної техніки, яка допомагає ліцеїстам послідовно досягати високої творчої продуктивності.